

konkurrere med Udlandet, tror jeg, at det i mange Tilfælde kunde søge nogle af Aarsagerne dertil indenfor sine egne Rammer.

Med Hensyn til Lovforslagets almindelige Omfang og Principper skal jeg ikke fremsætte mange Bemærkninger, idet jeg havde Lejlighed til at udtale mig derom, da Lovforslaget forelaa tidligere. Jeg skal sige, at jeg lægger ikke mindst Vægt paa 2det Stykke i § 1, der omtaler saadanne Sammenslutninger og Aftaler, der egentlig ikke kan kaldes trustlignende — ved en Trust vil jeg gerne forstaa en teknisk og økonomisk fuldkommen Sammenlægning til en Produktionsenhed. Men vi ved jo sikkert alle, og de fleste af os kan vel nævne Eksempler paa, at der ogsaa indenfor Haandværkets Omraade, hvor der ikke kan tales om egentlige Trustsammenslutninger, træffes saadanne Aftaler om Prispolitik, som i Virkeligheden maa siges at være overordentlig skadelige for dem, som skal betale. Det er vist et Spørgsmaal, der ogsaa trænger stærkt til at drages frem i Dagens Lys. Det er rimeligt, at Haandværket tjener ved sit Arbejde, det er rimeligt, at Haandværksmestrene faar Betaling for den Virksomhed, de udfører ved at lede og organisere Virksomheden, men det kan ogsaa tænkes, at der kan være Grænser for, hvor meget der paa den Maade bør tilfalde en Mand for at stille sig i Spidsen for en saadan Virksomhed. Jeg er i Stand til at nævne adskillige Beviser paa, at der er taget, om jeg saa maa sige, ganske ublu Avance ved Entrepriser, hvor det egentlig ikke har drejet sig om trustlignende Institutioner, men om Prisaftaler indenfor Lavssammenslutninger. Jeg kender et specielt Tilfælde, hvor der ved et Tilbud paa Malerarbejde forelaa meget afvigende Pristilbud. De Tilbud, der var gaaet igennem Lavet, og som var kommet fra Lavmedlemmer, laa paa ca. 120 000 Kr., medens Tilbud, der var kommet fra Mestrene, der ikke tilhørte Lavet, laa paa ca. 60 000 Kr. Jeg anser det for at være for høj en Betaling for Opretholdelse af et Lav i dette Fag, at der skal tages den dobbelte Pris for Arbejdet. Jeg tror, at der er adskillige Omraader, hvor det vilde være nyttigt, om man saa at sige skulde staa offentlig til Ansvar for sin Prispolitik. Jeg tror, det vilde være gavnligt for de enkelte Produktionsgrene og for Samfundet som Helhed og ogsaa gavnligt i vort Forhold til Udlandet.

Det ærede Medlem, der talte fra Venstræs Side, gav en Oversigt over de forskellige Maader, hvorpaa man har behandlet Trustspørgsmaalet i andre Lande. Blandt andet omtalte det ærede Medlem ogsaa

Amerika. Jeg er nu ikke ganske sikker paa, at det ærede Medlem er klar over de til Grund liggende Principper i Trustlovgivningen i Amerika — det fremgik i alt Fald ikke af det ærede Medlems Udtalelse derom. I Amerika er det ikke saaledes, at man søger at instituere en Kontrol med Trusterne, nej, man søger at skabe den Illusion, at Trustere ikke kan bestaa, fordi de ikke er tilladte. Det kan de imidlertid godt, fordi Lovgivningen, som det ærede Medlem ikke kom nærmere ind paa, er af en saadan Art, at man altid kan finde en Udvej og have sin Sammenslutning lige saa godt som tidligere, maaske bedre. Men der er den Bjendommelighed ved den amerikanske Trustlovgivning, at den i alt Fald i nogen Grad har tvunget disse Sammenslutninger til at blive tekniske Sammenslutninger, saaledes at selve Produktionsordningen bliver en Enhed. Det anser jeg for i og for sig at være en Fordel i økonomisk Henseende. Jeg anser Karteller, Aftaler, hvorved man ikke rører ved selve den tekniske Produktion, men lader den vedblive at foregaa under gammeldags, maaske forældede Former, for at være farligere for det almindelige Prisniveau end saadanne Sammenslutninger, hvorved man tillige er i Stand til at bringe økonomisk Besparelse ind i Produktionen ved tekniske Forbedringer, bedre teknisk Udnyttelse af hele Produktionsapparatet. Denne sidste Art af Sammenslutninger har man ikke forbudt i Amerika og kan formentlig ikke forbyde dem, i alt Fald efter de nugældende Love. Derimod har man paa forskellig Maade i Amerika forbudt Prisaftaler, og de eksisterer heller ikke. Naar man der vil have en Sammenslutning paa økonomiske Omraader, gaar man andre Veje.

Det, der foreligger her, er jo en helt anden Maade at tage Spørgsmaalet op paa. Man gaar ikke til Spørgsmaalet paa den Maade, at man vil søge at hindre Sammenslutningen, hverken en teknisk-økonomisk Sammenslutning af flere Bedrifter til en økonomisk Enhed eller en Sammenslutning mellem de forskellige Producenter om forskellige Forhold, som det kan være til Nytte for dem at slutte sig sammen om, men Hensigten med dette Lovforslag er at sige, at saadanne Sammenslutninger, hvor naturlige og berettigede, ja, ønskværdige de maaske er, ikke maa have til Følge, at der drives en Prispolitik, som gaar ud over Forbrugerne. Det er det, der er Tale om, der er ikke Tale om at forbyde Sammenslutninger i Danmark hverken af den ene eller den